НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____Богдан КОРОБКО
«__» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКАДЕМІЧНА УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ НАУКОВЦІВ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки **доктора філософії**
(назва ступеня вищої освіти)
Освітньо-наукової програми **«Телекомунікації та радіоелектроніка»**

спеціальності **172 Електронні комунікації та радіотехніка**
(код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» для здобувачів вищої освіти спеціальності 172 Електронні комунікації та радіотехніка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Розробник: Дорошенко С.М., доцент кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій, к.філол.н., доцент

Погоджено

Гарант освітньої програми Олександр ШЕФЕР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Т.в.о.завідувача кафедри українознавства,
філософії та інформаційно-гуманітарних студій Ярослав БЛОХА

«27» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Віктор ЧЕРНИШОВ

«27» серпня 2026 року

© Дорошенко С.М., 2026 рік
© Національний університет
імені Юрія Кондратюка, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>форма здобуття освіти
денна</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td rowspan="2">Галузь знань

17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації</td><td rowspan="2">обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="6">Спеціальність
172 Електронні комунікації та радіотехніка</td><td>Рік підготовки:
1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 1</td><td>Семестр
1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Індивідуальне завдання – не передбачено</td><td>Лекції
0</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Ступінь вищої освіти

доктор філософії</td><td>Практичні
30 год.</td></tr>
<tr><td>Лабораторні
0</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота
60 год.</td></tr>
<tr><td>Індивідуальна робота:
0 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: екзамен</td></tr>
</table>

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 30 / 60

2. Мета навчальної дисципліни

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» складена відповідно до освітньо-наукової програми **«Телекомунікації та радіоелектроніка»** підготовки докторів філософії за спеціальністю **172 Електронні комунікації та радіотехніка**.

Метою викладання курсу «Академічна українська мова для науковців» є формування в аспірантів поглибленого розуміння специфіки наукового стилю сучасної української мови, системних знань про розвиток традицій наукової усної та писемної комунікації, використання фахових термінів, з'ясування основних вимог до оформлення результатів наукової діяльності, аналіз типових помилок у процесі створення й перекладу наукових текстів та особливості редагування.

Завдання дисципліни забезпечують формування у аспірантів таких **програмних компетентностей:**

ІК. Здатність здобувача продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі електроніки, автоматизації та електронних комунікацій, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК1. Здатність ініціювати та виконувати наукові дослідження, що приводять до отримання нових знань та наукових результатів із дотриманням належної академічної доброчесності.

ЗК3. Здатність до постійного професійного саморозвитку та самовдосконалення.

ЗК4. Здатність ефективно користуватися академічною українською й іноземною мовами як засобом ділового спілкування, комунікації та презентації результатів в професійній діяльності й дослідженнях.

СК3. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання, інструменти та методи для здійснення ефективного інформаційного пошуку, структурування інформації, формулювання наукових та професійних завдань в області телекомунікацій та радіотехніки.

СК6. Здатність до обробки результатів експериментальних досліджень з використанням сучасних методів у задачах галузі.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти другог (магістерського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни передбачає поглиблення теоретичних знань та вдосконалення практичних (орфографічних, пунктуаційних, граматичних) навичок фахівців у галузі публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання.

ПР1. Уміти формувати і аргументовано відстоювати власну позицію з різних проблем в області телекомунікацій та радіотехніки.

ПР3. Уміти вести дискусії і полеміки, здійснювати публічні промови, робити доповіді та презентації з питань професійних та наукових досліджень, аргументовано викладати власну точку зору державною та іноземною мовами та кваліфіковано відображати результати досягнень у наукових публікаціях.

ПР4. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних та/або складної структури.

ПР10. Уміти застосовувати сучасні освітні технології для підготовки здобувачів вищої освіти, організовувати і здійснювати освітній процес у сфері телекомунікацій та радіотехніки, його науковий та навчально-методичний супровід.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	**Значення ЄКТС**	**Оцінка**	**Критерій оцінювання**	**Рівень компетентності**
90-100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін.	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	**C**	**Добре**	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	**Достатній**, Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

64-73	**D**	**Задо-вільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	**Середній**, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	**E**	**Достатньо**	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою програмою володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необгрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до складання екзамену/заліку.	**Незадовільний**, здобувач не підготовлений до самостійного вирішення

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Академічна українська мова для науковців» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

поточний контроль:

- *усне опитування;*
- *тестування;*

- *виконання практичного блоку до практичного заняття;*
- *виконання завдань самостійної роботи;*

підсумковий контроль:

- *екзамен.*

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДНИК ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови

Історія становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. Характерні ознаки та особливості наукового стилю української мови. Сфера використання. Основне призначення. Жанри реалізації наукового стилю – монографії, наукові статті, відгуки, рецензії, лекції, доповіді на наукові теми, виступи на наукових конференціях, наукові дискусії тощо.

Усне і писемне наукове мовлення. Фонетичні якості наукового мовлення. Лексика і фразеологія наукового мовлення. Морфологія наукового мовлення. Синтаксис наукового мовлення.

Практичне заняття 1.
Практичне заняття 2.
Практичне заняття 3.

Тема 2. Термін як диференційна ознака наукового стилю.

Історія і сучасні проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії.

Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів певного фаху. Нормування, кодифікація й стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники.

Практичне заняття 4.
Практичне заняття 5.
Практичне заняття 6.

Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності.

План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування й реферування наукових текстів. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.

Дисертація як спеціально підготовлена наукова праця на правах рукопису, яку виконують для прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня.

Апробація та публічний захист результатів науково-дослідницької праці. Публічний захист результатів науково-дослідницької праці.

Практичне заняття 7.
Практичне заняття 8.
Практичне заняття 9.

Тема 4. Робота з науковим текстом.

Властивості й структурно-смислові компоненти наукових текстів різних жанрів. Культура читання наукового тексту. Композиція писемного наукового тексту.

Структурно-смислові компоненти наукових текстів різних жанрів. Варіантність мовних норм у науковій мові

Переклад і редагування наукових текстів. Суть і види перекладу. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Перекладність/неперекладність термінів. Особливості редагування наукового тексту. Найпоширеніші синтаксичні помилки в наукових текстах та шляхи їх уникнення. Типові помилки в науковій мові.

Рубрикування тексту. Використання скорочень, абревіатур у наукових текстах. Загальні правила цитування. Оформлення покликань на використану літературу, списку джерел, додатків.

Практичне заняття 10.
Практичне заняття 11.
Практичне заняття 12.

Тема 5. Культура усного наукового мовлення.

Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. Мовна особистість доповідача. Поняття про наукову доповідь. Науковий виступ. Різновиди наукової доповіді. Етапи підготовки доповіді. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови. Електронна презентація наукового виступу.

Практичне заняття 13.
Практичне заняття 14.
Практичне заняття 15.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Змістовий модуль 1. Наукова комунікація як складник фахової діяльності						
Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови	18	0	6			12
Тема 2. Термін як диференційна ознака наукового стилю.	18	0	6			12
Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності	18	0	6			12
Тема 4. Робота з науковим текстом.	18	0	6			12
Тема 5. Культура усного наукового мовлення.	18	0	6			12
Усього годин	***90***	***0***	***30***			***60***

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Практичне заняття 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови 1. Історія становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. 2. Характерні ознаки та особливості наукового стилю української мови.	2
Практичне заняття 2. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови 1. Усне і писемне наукове мовлення. 2. Фонетичні якості наукового мовлення. 3. Лексика і фразеологія наукового мовлення.	2
Практичне заняття 3. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови 1. Морфологія наукового мовлення. 2. Синтаксис наукового мовлення.	2
Практичне заняття 4. Історія, сучасний стан і проблеми розвитку науково-технічної термінології 1. Історія розвитку української науково-технічної термінології. 2. Проблеми становлення й розвитку науково-технічної термінології. 3. Шляхи розв'язання основних проблем термінології.	2
Практичне заняття 5. Термін як диференційна ознака наукового стилю 1. Термін та його ознаки. Термінологія як система. 2. Види та структура термінів. 3. Джерела та способи творення термінів певного фаху.	2
Практичне заняття 6. Лексико-семантичні процеси в термінології 1. Полісемія в термінології та її причини. 2. Особливості омонімії в українській науково-технічній термінології. 3. Синонімічні процеси в термінології, їхні особливості. 4. Явище антонімії в науково-технічній термінології.	2
Практичне заняття 7. Оформлювання результатів наукової діяльності 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови. 2. Оформлення результатів наукової діяльності: а) план, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці; б) анотування і реферування наукових текстів. 3. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.	2
Практичне заняття 8-9. Оформлювання результатів наукової діяльності 1. Дисертація як спеціально підготовлена наукова праця 2. Апробація та публічний захист результатів науково-дослідницької праці. 4. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.	4
Практичне заняття 10. Бібліографічний опис джерел 1. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликань. 2. Вимоги до оформлення цитат у науковій роботі	2

Практичне заняття 11. Культура наукового тексту 1. Властивості й структурно-смислові компоненти наукових текстів різних жанрів. 2. Культура читання наукового тексту.	2
Практичне заняття 12. Культура наукового тексту 1. Композиція писемного наукового тексту. 2. Структурно-смислові компоненти наукових текстів різних жанрів. 3. Варіантність мовних норм у науковій мові.	2
Практичне заняття 13. Культура усного наукового мовлення 1. Поняття про наукову доповідь. 2. Науковий виступ. 3. Мовна особистість доповідача.	2
Практичне заняття 14. Культура усного наукового мовлення 1. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. 2. Різновиди наукової доповіді. 3. Етапи підготовки доповіді.	**2**
Практичне заняття 15. Культура усного наукового мовлення 1. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови. 2. Електронна презентація наукового виступу.	**2**
Усього	**30**

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	**Кількість годин** для денної форми
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти є: закріпити навички користуватися бібліотечними фондами і каталогами, з історичними та літературними джерелами, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення здобувачами вищої освіти

№ п/п	**Тема заняття та перелік питань**	**Кількість годин** для денної форми
Змістовий модуль 1. Наукова комунікація як складник фахової діяльності.		
	Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови	

1	Іменниковий характер наукового стилю (номіналізація): переваги та ризики надмірного вживання віддієслівних іменників.	2
2	Специфіка вживання дієслівних форм: категорія безособовості, використання конструкцій на *-но*, *-то* та пасивних форм на *-ся* в наукових працях.	2
3	Особливості вживання займенників: уникнення авторського «я» на користь «ми-авторського» або безособових зворотів.	2
4	Узгодження числівників з іменниками: правила використання кількісних і дробових позначень, табличних даних і формул.	2
5	Складнопідрядні речення з причинно-наслідковими зв'язками як основа аргументації в науковому тексті.	2
6	Прямий порядок слів та інверсія: функціональне навантаження порядку слів у викладі наукової гіпотези.	2
	Усього:	12
	Тема 2. Термін як диференційна ознака наукового стилю.	
7	Термін як базовий елемент наукового тексту: ознаки, дефініція та способи творення термінів у фаховій галузі.	2
8	Багатозначність і синонімія в науковому мовленні: межі допустимості та способи уникнення термінологічної невизначеності.	2
9	Міжнаціональні та власне українські елементи в терміносистемах: тенденції адаптації англізмів та актуалізація питомої лексики.	2
10	Академічна фразеологія та кліше: роль стійких мовних зворотів у забезпеченні логічності й зв'язності викладу.	2
11	Термінологізація та детермінологізація: шляхи переходу слів загальновживаної лексики в наукову і навпаки.	2
12	Роль стандартизації та кодифікації термінів: діяльність ДСТУ та проблеми укладання галузевих словників.	2
	Усього:	12
	Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності	
13	Композиційна архітектура наукової статті за стандартом IMRAD (Introduction, Methods, Results, and Discussion): структура, логіка переходов, вимоги до кожного розділу.	2
14	Специфіка підготовки тез доповідей та наукових повідомлень: компресія інформації без втрати змістової точності.	2
15	Анотація та реферат як вторинні наукові тексти: правила укладання описових та інформативних анотацій українською та англійською мовами.	2
16	Правила подання ілюстративного матеріалу: вимоги до створення та розміщення таблиць, схем, діаграм і графіків у науковому тексті.	2
17	Оформлення формул, умовних позначень і одиниць вимірювання: робота з математичними редакторами та дотримання системи SI.	2
18	Наукова доповідь і постерна презентація: принципи візуалізації даних для наукової конференції (композиція, лаконічність, типографіка).	2
	Усього:	12
	Тема 4. Робота з науковим текстом.	
19	Види читання наукового тексту: порівняльний аналіз пошукового, ознайомлювального, вибіркового та поглибленого (аналітичного) читання.	2
20	Методи критичного аналізу наукової публікації: верифікація гіпотез,	2

	оцінка валідності методів, виявлення логічних помилок та маніпуляцій у висновках.	
21	Робота з першоджерелами та вторинною літературою: критерії розрізнення факту, наукової інтерпретації та суб'єктивної гіпотези автора.	2
22	Оцінка авторитетності наукових джерел: метрики журналів (імпакт-фактор, квартилі Q1–Q4), індекс Гірша автора та маркери «хижацьких» видань (predatory journals).	2
23	Логіко-смислові зв'язки в науковому тексті: використання конекторів логіки (причинно-наслідкові, градаційні, висновкові маркери).	2
24	Саморедагування наукового тексту: алгоритм виявлення та усунення мовної надмірності (плеоназмів, тавтологій, канцелярських штампів).	2
	Усього:	12
	Тема 5. Культура усного наукового мовлення.	
25	Орфоепічні та акцентуаційні норми в науковому мовленні: типові випадки порушення наголошування у фаховій термінології.	2
26	Синтаксичні особливості усного наукового мовлення: баланс між складними академічними конструкціями та сприйняттям інформації на слух (довжина речень, порядок слів).	2
27	Порушення культури мовлення у виступах науковців: кальки з інших мов, тавтологія, канцеляризми та слова-паразити (шляхи їх подолання).	2
28	Евфемізація та мовна толерантність: вживання коректної академічної термінології під час обговорення чутливих наукових та соціальних пита	2
29	Мистецтво наукової дискусії: правила коректної полеміки, ведення диспуту та науковий етикет.	2
30	Техніки відповідей на запитання аудиторії: стратегії реагування на критичні, провокаційні та нерелевантні запитання після доповіді.	2
	Усього:	12
	Разом	60

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

Під час викладання дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – під час виконання здобувачами освіти самостійної роботи.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються під час викладання дисципліни, належать ілюстрація, презентація.

Застосовуються традиційні інструменти навчання (книги, дошка) та сучасні цифрові, зокрема платформа дистанційного навчання Moodle, де вміщено тестові завдання до практичних занять, а також завдання для самостійної роботи.

Методи навчання, які дозволяють формувати soft skills – виголошення промови на запропоновану тему, робота в команді та в малих групах, ділові ігри, дискусії, інтерактивні вправи.

15. Методи контролю

Контрольні заходи складаються з поточного та підсумкового контролю у формі семестрового екзамену.

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу здійснюється шляхом *усного опитування та оцінювання знань* під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань здобувачів вищої освіти із певної теми змістового модуля, *тестування, перевірки виконаного практичного блоку до практичного заняття, перевірки виконаної письмової роботи на практичному занятті,* а також *перевірка виконаного завдання для самостійної*.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену й містить усі теми курсу, винесені на лекції, практичні заняття та на самостійне опрацювання.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» за видами робіт

Види робіт/контролю	***Перелік тем***														
	Тема 1			*Тема 2*			*Тема 3*			*Тема 4*			*Тема 5*		
	Практичне заняття														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Опитування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання практичного блоку до практичного завдання	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	1			1			1			1			1		
Усього за темами	**10**			**10**			**10**			**10**			**10**		
Екзамен	**50**														
Усього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**														

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	**Критерії оцінювання**
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти вільно володіє науково-понятійним апаратом, говорить чітко, грамотно.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими лекичними та граматичними помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,1×10=1);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичного блоку до практичного заняття

Бали для денної форми здобуття освіти	**Критерії оцінювання**
1	Виконано практичний блок до практичного заняття в повному обсязі, без орфографічних, лексичних, граматичних і пунктуаційних помилок та відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано практичний блок до практичного заняття з несуттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками або не в повному обсязі.
0	Не виконано практичний блок до практичного заняття або виконано із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене в повному обсязі, не містить орфографічних, лексичних, граматичних і пунктуаційних помилок помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних

	результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не в повному обсязі, містить несуттєві орфографічні, лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Питання. (макс. 10 балів)	9-10	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-8	Питання розкрите, матеріал викладено в логічній послідовності, відповідь правильна або з незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-5	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-2	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
2. Тестування	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (2×10=20), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
3. Практичне завдання	16-20	Завдання виконано повністю та правильно: у тексті відсутні орфографічні, лексичні, граматичні та пунктуаційні помилки, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання виконано правильно або із незначними неточностями: у тексті є несуттєві орфографічні, лексичні, граматичні або пунктуаційні помилки, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	6-10	Завдання виконано, але містить помилки, порушена логічність викладу тексту, наявні орфографічні, лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.

	0-5	Відсутнє виконане завдання або виконане з порушенням послідовності викладу відомостей у тексті документа, з пропущеними важливими реквізитами, із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A** – відмінно	**5** – відмінно
82 – 89	**B** – дуже добре	**4** – добре
74 – 81	**C** – добре	
64 – 73	**D** – задовільно	**3** – задовільно
60 – 63	**E** – достатньо	
35 – 59	**FX** – незадовільно з можливістю повторного складання	**2 –** незадовільно
0 – 34	**F** – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів здобувач вищої освіти може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються таким чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять).

Присутність на практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності здобувача вищої освіти на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Дорошенко С.М Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Дорошенко С.М. Полтава, 2026. 18 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Академічне письмо та доброчесність : навчально-методичний посібник / автори-укладачі: І. Насмінчук, Л. Громик. Кам'янець-Подільський :ЗВО «ПДУ», 2024. 256 с.
2. Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище : зб. есе / упоряд.: А. Артюхов, М. Віхляєв, Ю. Волк. Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2023. 524 с.
3. Баган М.П. Основи термінознавства. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 44 с.
4. Вакуленко М.О. Сучасна українська термінологія: методологія, кодифікація, лексикографічна практика. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. Київ, 2023. 445 с.
5. Ваховська О. В. Basics of computational linguistics / Основи комп'ютерної лінгвістики : навч.-метод. посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2023. 112 с.
6. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова : теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с.
7. Гришко В. І., Киричук Б. С. Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та зарубіжних держав. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. Серія: Право. Вип. 2 (85). С. 305–310.
8. Максимець О. М. Інтерактивні методи формування soft skills майбутніх фахівців при вивченні мовознавчих дисциплін. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 73. Т. 2. С. 340–344.
9. Плотницька І. Основи наукового мовлення. К.: Центр учбової літератури, 2022. 252 с.
10. Ребезнюк І. Основи технічної творчости : підр. Львів : СПОЛОМ, 2022. 184 с.
11. Ребезнюк І. Українське наукове слововживання : навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2022. 400 с.
12. Редакторська справа: сучасний стан і перспективи розвитку : колективна монографія ; за заг. ред. проф. Ж. Колоїз. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. 282 с.
13. Селігей П. О. Українська мова в 2222 році: Вступ до лінгвофуторології. Київ : Академперіодика. 2023. 452 с.
14. Семенехіна О., Різник В., Шамоня В. Використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях в контексті академічної доброчесності. Освіта. Інноватика. Практика. 2025. Том 13, № 6. С. 63–68.
15. Теорія і практика наукового стилю української мови та основи академічного письма : навчально-методичний посібник для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Уклад.: В. М. Мойсієнко, В. М. Титаренко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2026. 61 с.
16. Харченко С. Штучний інтелект і літературне редагування медіатекстів: точки біфуркації. Міжнародний філологічний часопис. 2023. Vol. 14. № 4. С. 76–89.

Допоміжна

1. Tur, O., Doroshenko, S. ,Sivyakova, G. , Sprinsyan, V., Shabunina, V. Modern Ukrainian Electrotechnical Terminology: Normative Aspect of Term Formation and Term Usage Proceedings of the 5th International Conference on Modern Electrical and Energy System, MEES 2023, 2023. ((Scopus).
2. Дорошенко С. М., Дерев'янко Л. І. Еволюція української науково-технічної термінології : історико-лінгвістичний аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка.* Дрогобич : Вид. дім «Гельветика», 2026. Вип. 100. Том 2. С. 156 - 160. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/100_2026/21.pdf.

3. Дорошенко С. М., Дерев'янко Л. І. Формування професійної комунікативної компетенції на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням): від теорії до мовленнєвої практики. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Дрогобич : Вид. дім «Гельветика», 2026. Вип. 95. Том 1. С. 255–260. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/95-1-36
4. Дорошенко С., Дерев'янко Л. Причини порушення мовних норм у процесі перекладу науково-технічної термінології. *Актуальні питання гуманітарних наук*: / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 86. Том 4 С. 16–21. https://www.aphn-journal.in.ua/86-4-2025. .
5. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованости. Київ , 2023. 565 с.
6. Проблеми української термінології : зб. наук. праць учасників XVIII Наук.-практ. конф. СловоСвіт 2024, 3–5 жовт. 2024 р. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2024. 138 с.
7. Проблеми української термінології : зб. наук. пр. XVI Міжн. наук. конф. СловоСвіт 2020 «Проблеми української термінології» (м. Львів, 1–3 жовтня 2020 р.). Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 172 с.

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу «Академічна українська мова для науковців» на платформі Moodle. URL: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3763
2. Мова – ДНК нації. URL: https://ukr-mova.in.ua/
3. Є-мова. Вивчай українську. URL: https://emova.language-ua.online/
4. Лайфхаки з української мови. URL: https://ukr-lifehacks.ed-era.com/
5. Тренажер з правопису української мови. Вправи онлайн. URL: https://webpen.com.ua/
6. Лінгвістичний портал MOVA.info. URL: http://www.mova.info/
7. Словотвір. Майданчик для пошуку, обговорення та відбору влучних відповідників до запозичених слів. URL: https://slovotvir.org.ua/
8. Словопедія: Словники. URL: http://slovopedia.org.ua/
9. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/akademichna-dobrochesnist-dlya-vykladachiv/
10. Курс "Українська для фізиків та ліриків" . URL: https://course.emova.language-ua.online/courses/course-v1:ukrainian+U-4+01-10-21/about.